

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam 151. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda július 4.

Törvényjavaslat a vigécekről.

(Az ipartörvény 50. §-ának módosítása.)

Nagybecskerek, július 4.

Államiságunk kiépítéséhez legelső sorban jó népoktatási és ipartörvényre van szükségünk. Ha 1864-ben magáévá teszi a nemzet nagy Eötvösünk ideáját, mely az ingyenes, kötelező állami oktatást óhajtott törvénybe iktatni, ma nem nyolc millió volna a magyarság száma. Ha az ipartörvény megalkotásakor nem szabadítjuk föl a kontárokot az ipar üzésre, úgy ma kevesebb panaszra volna okak iparosainknak.

Ez alkalommal mellőzzük a népoktatási törvényhez fűzhető rekriminációkat, csupán az ipartörvényről, ami egyáltalában a főoka parosaink tönkrejutásának, ennek is csak egyik legsérelmesebb szakaszáról akarunk megemlékezni, melynek módosítása iránt még a vasminiszter, boldogemlékü Baross Gábor idejében megkezdtek a mozgalmat előbb iparos gyűlések, később a kereskedelmi kamarák útján.

Idé s tova tíz évnek kellett letülnni az örökkévalóság tengerébe, míg végre a mult hetek egyikén Hegedüs miniszter benyújtotta a képviselőházhoz az ipartörvény 50. §-ának módosításáról szóló javaslatot. Ez lenne az első lépés az évtizedek óta folytatott merev központosítási politikának a megdöntésére az első látható jele a decentralizáció kezdetének, midőn a vidéki városok, az ipari és kereskedelmi gócpontok is kezdenek lélekzethez jutni, hogy ime, intéző faktorok is belátták végre, hogy az ország szívének, a fővárosnak, nem lehet egészséges a működése, ha a végtagok, a vidéki városok nem egészségesek.

Annak a csupán a fővárost dédelgető, merev központosítási rendszernek volt a folyománya, hogy a vidéki ipar és kereskedelem a tönk szélére jutott s most, a tizenkettedik órában, elkezd fajvesz-

kelni, appellál a társadalom felkarolására, mintha bizony manapság tehetne valamit az a társadalom, ami voltaképpen nincs. Ez a rendszer bocsátotta világgá a vigécek sáskaraját a jó vidékre, akik aztán a munkát, a megrendeléseket elvitték Budapestre, a szegény vidéki iparosnak és kereskedőnek pedig fölkapott az álla.

Végre tehát a legtöbbször fölpanaszolt sérelem szűnik meg, ha a most benyújtott javaslat törvénynyé válik. Nem ugyan valami hatalmas, korszakalkotó törvényalkotásról van szó, csak egy folt ez a sok folt hátán, de hát eredményében, kihatásában ez a módosítás annyiban érdemi meg a különleges bírálatot, jobban mondva: méltatást, mert csupán ez az egy ujjonnan szövegezett szakasz két hatalmas államfentartó testületet tesz életképessé.

Eddig a jó vidék nem volt egyéb, mint az államhatalom teherhordója. Mert a vidéki iparos és kereskedő képezi az adófizető polgárság javarészét s míg így reá hárult a III. oszt. kereseti adó címén a közteljesítés legnagyobb súlya, addig jöttek a főváros, no meg a külföld éllel mes vigécei és elszedték előle a munkát, a megélhetést.

De másképp lesz ezután, ha csak valami politikai „non putarem“ megint be nem végja hagyományos szokás szerint az ajtót ez előtt a javaslat előtt, hogy az emberi kor véghatárig csak javaslat maradjon. Hogy mi minden előnyt rejt magában az új javaslat, célirányosnak találjuk több oldalról megnyilvánult kívánásra, szó szerinti szövegében ideiglatni a nagy horderejű javaslatot, mely, hogy még ez év végéig szentesített törvény legyen, forró óhajításunk.

A mindössze 4 szakaszból álló javaslat a következő:

1. §. Az 1884. évi XVII. t. c. 50. §-ának azon rendelkezése, melynél fogva minden iparosnak joga van úgy a saját,

mint mások készítményeire nem csak lakóhelyén, hanem azon kívül bárhol és bármikor minták előmutatásával is megrendeléseket gyűjteni, hatályon kívül helyeztetik. Ennek helyébe lép az a rendelkezés, hogy az iparosok, kereskedők, vagy ezek megbízottjai, az iparos, vagy kereskedő lakóhelyén kívül — mintával, vagy minta nélkül — megrendelések gyűjtése végett csak oly iparosokat, vagy kereskedőket kereshetnek föl, kik üzletkörükben az illető áru eladásával, vagy fölhasználásával foglalkoznak.

Nem esik a jelen szakasz tilalma alá közvetlenül az iparoshoz, vagy kereskedőhöz intézett egyes megrendeléseknek megbízott által való átvétele, vagy teljesítése.

2. §. Nem terjed ki az 1. §. első bekezdésének rendelkezése irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtésére.

3. §. A kereskedelmi miniszter fölhatalmaztatik, hogy bizonyos tiszteletgag és iparcikkek tekintetében az 1. §. első bekezdésének összes, vagy egyes rendelkezése alól, a kereskedelmi kamarák meghallgatása után, kivételt engedélyzhessen és e részben Horvát- és Szlavonországra nézve a horvát-szlavon-dalmátországi bánnal egyetértőleg jár el.

Az engedélyezett kivételekről a kereskedelmi miniszter minden évben, a költségvetés előterjesztése alkalmával, a törvényhozásnak jelentést tenni tartozik.

4. §. Aki a jelen törvény 1. §-a első bekezdésében foglalt valami rendelkezést megszeg, kihágást követ el, és ezért az 1884. XVII. t. c. VII. fejezetében említett iparhatóságok által egy hónapig terjedhető elzárással és 20 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Elítélés esetén a minták elkobzandók. Ismétlés esetén az

A „TORONTÁL“ tárcája.

Oly tiszta vagy . . .

Oly tiszta vagy, mint a csermely,
A csobogó kis patak,
Ezüstsürke fűzfalombok,
Mint a dal, a melyet mondok
Hiven hozzád hajlanak.

Lassu, sugó susogások
Lágy hangodnak megfelelő,
Mikor csöndes pásztorórán
Halkan búgva simusz hozzám
S erős karom átölel.

A nap fénye, a mely égve
Bodros habján játszadoz:
Lásd, ez a mi nagy szerelmünk
Üdvvel tölti el a keblünk
És mindent bearanyoz . . .

Vihar Béla.

Weér Judith rózsái.

Irtá: Lampérth Géza.

Messze híres vala nemzeti és vitézlő Weér Tamás uram nemesi kúriája a szép rózsakertjéről. Nem is kert volt az már, hanem valóságos erdő, a minek Szársz ligetei is csudájára jöhettek volna. Ugy volt, hogy Thökölly öreg katonája, akárhogy is próbálgatta, nem bírta már a súlyos fringiót, a mit mostan Rákóczi Ferenc ifju kurucága kezd vala újfent dicsőséggel vil-

logtatni. Hát mit tehetett egyebet jó Weér Tamás bátya, mint hogy meghúzódott szép csendesen a tengődi ősi kastély csöndjében és rózsákat szemezgetett, ojtogatott. Csudálatos foganatja volt a keze munkájának. Egy szem, egy galyacska el nem csenevészett, mind életre, virulásra szokt a keze nyomában. Ezek során át így serdült, gyarapodott a kis kertecske erdővé. Talán onnan volt e nagy áldás a kis gyenge rózsacsemetéken, hogy olyan szerény, szorgos és bájos gondozójuk vala — ő maga is édes szép virágszál — az öreg Tamás ur egyetlen szépséges ifju leánya: Judith lányasszony. A ki bizony némi keserűséget mégis okozott Tamás urnak, nem is egyébbel, hanem avval, a miről ő maga tehetett legkevésbé, hogy nem fiúnak született. Mert — ezer menykő és karabély! — mi szép dolog volna, ha most egy ifju Weér-sarjadék is ott kaszabolná a labancot, forgatván ősi virtussal az ősi fringiót Rákóczi dicsőséges zászlói alatt „pro patria et libertate“ . . .

De hát, ha Isten ő szent felsége így határozta; az ellen nincs apelláta.

Csöndes pipaszó mellett piros rózsával foglalatzkodott hát Weér Tamás a tengődi nyájas völgyben, a míg a távoli hegyek mögött csörögtek már a csatagyökök és piros vér hullt a mezőre . . .

Egy-egy ágyudörrenésre álmából is fölriadt a vén katona s falról lekapván széles

fringióját végső kimerülésig fenekedék a labancok — árnyékaival . . . Es addig viaskodott az árnyékkal, addig füstötte a falra az ördögöt, míg egyszer csak megjelent az valósággal.

Nyárelői szép est vala, harmatos pompával virultak a rózsák, midőn estharangszó táján hangos lódobogás verte föl a tengődi kastély szinte imádságos csöndjét. Labanc csapat állott meg a kapu előtt s hadnagyuk, szálas-vállas szép barna fiu, magának éjszakai kvártélyt, legényeinek, lovainak eleséget kért a ház urától, nemzeti és vitézlő Weér Tamás uramtól. Azaz, hogy nem is igen kéregetett bizony ő kelme, hanem kemény, hetyke szóval követelt, parancsolt — a hogy már ez háborus világban szokás.

De már erre Tamás urban is fölforrott a kurucvér.

— Ezer menykő és karabin! — förmedt a hetyke jövevényre — még hogy én hazamat pusztító, népemet sanyargató gaz labanc-fajzatot fogadjak tisztes hajlékomba? No abból ugyan nem pipálsz öcsém. Nem abból, ha addig élek is! De talán csak kötekedni akarsz velem — folytatá jobban szemügyre véve a kardja markolatát szorongató ifjut — hiszen, ha jól látom, csak a gunyád labancos, a termeted, az ábrázatod, a beszéded is magyar emberre vall. Nem lehetsz te labanc. Mondd, hogy magyar vagy, Rákóczi vitéze — s nyitva előttem házam és szívem . . .

illető a megrendelések megengedett gyűjtésétől is egy évre eltiltható.

A jelen törvény 1. §-ában foglalt tilalom ellenére létrejött ügylet a megrendelével szemben hatálytalan.

Ballier Sándor.

Az izr. felekezeti iskola feloszlata.

Nagybecskerek, július 4.

A holnapi iskolaszéki ülésen egy minden tekintetben fontos és érdekes tárggyal fognak foglalkozni. Arról van ugyanis szó, hogy a nagybecskereki izraelita hitközség nem tartja fenntartva iskoláit s így a városnak kell gondoskodnia az eddig oda járt gyermekek tanításáról.

Kik nem vagyunk barátjai a felekezeti iskoláknak, örömmel üdvözöljük az izr. hitközség említett határozatát, de abból a szempontból is, hogy egy lépéssel előbbre haladt a népiskolák decentralizációjának kérdése.

A tárgyra legközelebb bővebben visszatérünk, ezúttal csak a hitközség átiratát közöljük, melyet a községi iskolaszék holnapi ülésében fognak tárgyalni.

Tekintetes Polgármester Ur!

Több alkalommal felpanaszolt és templomunk építése által előállott szomorú pénzügyi viszonyai hitközségünknek kényszerítették a hitközség képviselőtestületét azon f. hó 29-én hozott közgyűlési határozatra, hogy a közel 8 évtized óta fennálló hitfelekezeti népiskoláját feloszlattja.

Iskolánk, mely ugy a multban, mint jelenben vallásos és hazafias kötelességeit dicsőre teljesítette, hitközségünk intézményei közt mindig az első helyet foglalta el, de anyagi viszonyaink oly rosszak, hogy már nem vagyunk képesek az elvállalt kötelezettségeink megfélelni s így nehéz szívvel kénytelenek vagyunk ezen, bár nagy áldozatok árán szeretettel fenntartott intézettől megválni.

Jól tudjuk, hogy az iskola feloszlata sok nehézséggel jár, de teljes bizalommal fordulunk a tekintetes polgármester ur bölcsességéhez és hitközs. iránt mindenha tanúsított jó indulatához és reméljük, hogy hitközségünk helyzetén bölcseségével és pártfogásával könnyíteni fog.

A törvény értelmében a hitközségnek, mint iskolafenntartónak, kötelessége az alkalmazott tanítókról gondoskodni. Minthogy a községi iskolának tudunkkal több tanítóra van szüksége és az államosítás esetén még több tanítót kell alkalmaznia, tisztelettel kérjük, hogy tanítóinkat a községi iskolához átvenni kegyeskedjék.

Kérésünk támogatására vagyunk bátrak tettes polgármester ur nagybecsi figyelmébe ajánlani:

1. A tankötelesek hivatalos összeírása szerint az izraelita tankötelesek száma 1900/1901. tanévre 141, mely szám legalább 2 tanerőt megkíván; az általános tankötelesek száma (hivatalos kimutatás szerint) 3 tanító alkalmazását kívánja s így iskolánk kipróbált, derék, józan és művelt

tanerőinek átvétele által a községi iskola felvirágztatására nagy szolgálatot tenne.

2. A költségek fedezésére szolgál:

A helyben adózó izraeliták fizetnek (1899. évi hivatalos kimutatás szerint) 23912 frt állami adót, annak 5% iskolára adója 1195 frt, 141 tanuló után 2—2 frt tandíj 282 frt, 10 □ öl tűzifa értéke (városi segély) 140 frt, összesen 1617 frt, mely összeg a két tanító járandóságát fedezi.

3. Felajánljuk továbbá iskolánk berendezését és felszerelését.

Iskolánk semmi vagyonnal vagy alapítvánnyal nem rendelkezik.

Tekintettel már most azon körülményre, hogy Nagybecskerek város közönsége a tankötelesek oktatásáról a törvény értelmében gondoskodni tartozik, tekintettel arra, hogy az izr. hitk. tagjai hazafias, kulturális és a városi célokra mindig áldoztak és áldozni készek, hisszük és reméljük, hogy tekintetes polgármester ur kérésünk teljesítését hathatós közreműködése és befolyása által előmozdítani fogja.

Nagybecskerek, 1900. évi július hó 1 én.

Tekintetes polgármester ur alázatos szolgálai a nagybecskereki izr. hitk. előljárósa:

Löffler Jónás,
titkár.

Dr. Mangold Samu,
elnök.

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 5 1/2 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Július 5. Sakkestély.

Augusztus 4. Gutenberg-ünnepély.

— Straubert Izidor ezredes. Megemlékeztünk már róla, hogy Straubert Izidor szegedi honvédelezredes, a nagybecskereki társasélet egykori népszerű, kedvelt alakja, nyugalomba vonul. Mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, ő Felsege ebből az alkalomból Straubertnek a címzetes ezredesi jellegű adományozta.

— Nagybecskerek város közegészségügye a lefolyt június hóban, mint dr. Weiserschan József városi főorvos jelenti, nem egészen volt kielégítő. Ambár az általános megbetegedések feltűnően jobb arányszámot mutatnak, mint az előző hóban, de ennek dacára 11-el több halálozás, fordult elő, mint születési eset. Ezen kedvezőtlen viszonyt egyrészt a csecsemők nagyobb halálozása másrészt a tüdővészések szerfölött sűrű kimulása okozta. A heveny ragályos betegségek tíz esete fordult elő, összesen két áldozatot követelve. Trachomára 4 egyén vizsgáltatott; 1 betegnek találtatott. Rendőrorvosilag 18 egyén vizsgáltatott meg, 12 kórházba került. Különböleg ragályos betegségek lefolyása után 11 gőz és 9 formalin fertőtlenítés végeztetett. Közfogyasztásra szánt élelmi szerek 15 ízben ellenőriztettek, 3

esetben meg nem felelő élelmi szer kifogásolva lett. Elve született 65 gyermek, meghalt 76 egyén, ezek közül 31-en 7 éven aluliak. Jelentősebb halálokok voltak: veleszületett gyöngeség 10, görcsök 8, bélhurut 4, roncsoló toroklob 1, hasi hagymáz 1, tüdőgyulladás 4, tüdőgümőkór 23, gutaütés 3, vizibetegség 2, elmebajok 1, azgkori végkimerülés 6, öngyilkosság 3, külerőszak 1, egyéb természetes halálok 9. Az elhaltak közül helybeli illetőségű volt 57, torontálvármegyei 16, magyarországi 2, külföldi 1. Vallásra nézve r. kath. 40, g. kel. 34, ág. ev. 1, ev. ref. 1.

— Az iskolaszék ülése. A nagybecskereki községi iskolaszék holnap, csütörtökön délután 4 órakor ülést tart, melynek főtárgyat az izr. felekezeti iskolának átvétele képezi. Ezzel az érdekes tárggyal külön cikkben foglalkozunk mai számunkban.

— A r. k. hitközség új karnagya. A római katolikus hitközség ujonnan választott karnagya, Berán János tegnap Szamosujvárról Nagybecskerekre érkezett és elfoglalta állását. Úszintén óhajtjuk, hogy Berán ur, kit kitűnő zenésznek mondanak mindazok, kik közelebbről ismerik, fölélessze hosszú téli álmából a mi zenei életünket.

— Vértürdő a Tiszaparton. Borzalmas vérengzés történt a csurogi révben, ahol sátoros-cigányok valóságos mészárlást követtek el egymás között. Az eset részleteiről levelezőnk az alábbiakat közli: Torontálmegyében kóborolt Bunkó Mihály vezetése alatt a 12 családból állott cigány-csapat, mely Nagybecskerekéről jövet, át akart menni a Tiszán, hogy Bács megyébe jusson. Mikor a Bunkó csapatja a komphoz ért, ugyanakkor a tulsó, vagyis a csurgói oldalról hozta a komp Sárközi Ferenc 8 családból álló cigány-bandáját, kik Torontálba igyekeztek. Ez a két banda pedig elkeseredett ellensége volt egymásnak. Kerülték egymást, ahol csak tudták s most is a Sárközi bandája azért akart Torontálba menni, mert meghallották, hogy a Bunkóké mennek Bácskába. Bankóké, amint megismerték, hogy a Sárközi bandája van a kompon, kiszédtek a kocsikból a vasvillákat és a kocsilöcsöket, ezekkel felfegyverkezve várták a Sárközi-bandát, mely szintén elkészült az összettközésre. Mikor a komp kikötött, a parton a Bunkó bandája berohant a kompha s megkezdődött az a borzasztó verekedés, amely öt embernek okozta a halálát, nyolc embert pedig súlyosan megsebesülve vittek be a kórházba, ahol most ápolás alatt vannak. A révészek csak nagynehezen és csak akkor tudták szétválasztani a vérengzőket, amikor több utas érkezett s ezek segít-

— Magyar vagyok igen — felelt az ifju — de ő felsége a koronás király szolgálja!

— Pokolba való pogány vagy! — ordított föl az öreg kuruc és vak dühében pisztolyt emelt az agg ellenféllel szemben tétován és tanács-talanul álló ifjura.

A végzetes pillanatban ám két puha kar csak átölelte hátulról, lefogta támadásra emelt jobb-ját s két gyöngye kacsó kivette szeliden a gyilkos fegyvert kezéből. — Judith lányasszony volt, aki ágyasházába vonulván, estvéli imádságát rebegte már odaát és éjszakai nyugalomra készült csöndesen: a nagy zenebonára sietett át édes atyja szobájába. Fehér pongyolában, szétbontott fekete hajával, szégyenlős pirulással állt ott az ismeretlen dalia előtt, a ki valami köszönet felét mormogott az élete megmentéseért, mert a gyöngye aggastyánra ő csak nem foghatott volna fegyvert . . . Magát ajánlván, azután katonás köszönéssel távozni készült. Judith magára kapván köntösét, kikisérve az udvarra és kérve-kérte, hogy az Isten szerelméért távozzanak és vissza se térjenek többé, mert látja — milyen hirtelen ember az öreg, még kárt tennének egymásban. Ilyen szép nyári éjszakán ugyanis minden bokor szállást ad a katonának.

— Elmegyünk szép lányasszony — szölt a viruló rózsafák között megállván az ifju — elmegyünk most . . . de én még visszatérek egyszer, ha Isten is úgy akarja. Nem így —

másképpen . . . Addig is emlékül egy szál virágot hadd vigyek magammal innen, egy szálát csak . . . szabad? . . .

— Oh, milyen nehezére esett, de megtagadta Judith mégis . . .

— Azok a rózsák, hadnagy uram, kuruc süvegbe valók. Kurucnak többet is, labancnak egyet sem!

A fiatal katona tétován állt egy pillanatig, aztán hirtelen kardjára csapott, szemé megvillant, mint akinek lelkében erős elhatározás érlelődött. Es oda lépett egy pompázó rózsátözhöz.

— Akkor többet veszek szölt — s leszakított három rózsát.

Lovára pattant, jelt adott az indulásra és a labanc armádia, úgy ahogy jött, elrobogott az éjszakába . . .

Másnap erősen dörgött az ágyu a tengődi hegyekben. Elkeseredett harcot vívott egymással a két sereg. Napestig folyt a kemény tusa, míg végtére napszáltakor a kisszámú kurucság szét ugratta a sokkalta nagyobb labanchadát.

Bercsényi Miklós, a diadalmas kuruc generális, a tengődi kastélyba szállt vezérkarával, hogy kipihenje a verejtékes nap fáradsalmait. Ott már aztán másképen fogadta Weér Tamás. Virág hult utjára, lón halála ürünek, libának és folyt a bor özőnnel.

A Weérek ősi fakupájával kezében ékes

dikiót is mondott Tamás ur, ámbátor ez nem vala szokása. De meg nem állhatta most, hogy cserkoszorus vendégét, nagy Bercsényi Miklóst, így módon is meg ne tisztelje szerény pusztai hajlékában.

Köszönte a jó szót a hős generális, ám a győzelem dicsőségét szerényen elhárította magáról.

— A diadal cseréga akit illet — mondá — az Tamás bátyám, nincsen itt. Egy hős ifjunak köszönhetjük ezt a győzelmet, aki a végzetes pillanatban, midőn megrikkult soraink már ingadoztak, átesapott hozzánk dandárával a labanc részről és a pokoli zürzavarban rettentetlen bátorságával javunkra dönté a már-már veszített harcot. Honnan jött, hova tűnt? Nem tudjuk. Csata után hiába kerestük. Labanc volt a ruhája, labanc részen harcolt eddig, de úgy kell lenni, hogy a szive gyökere mégis édes magyar földünkbe ágazik . . . Remélem Istentől, lesz még véle találkozásunk.

S hangos vivatozás közben mig összecsendültek a poharak az ismeretlen hős dicsőségére: hirtelen fölpattant a nagy szárnyas tölgyfa ajtó. Az ifju hadnagy lépett be rajta, labanc ruhában volt még azon tépetten, vérezen, a hogy az adáz tusából kikerült. De homlokán a hatalmas vágást már kuruc süvegcsákó takarta s fehér kötés helyett a pirosló három piros rózsahajolt a süveg mellől.

A Weér Judith rózsái . . .

ségével szétverték a két bandát. A veredésnek Sárközi Lajos, Lakatos Mari, Szoporka András, Bunkó Ferenc és Bunkó Mihályné estek áldozatul. Valamennyi ott feküdt szétronsolt koponyával a Tiszaparton, míg a vizsgálóbíró megérkezett. A két bandának épségben maradt, de szétfutott tagjait most keresi a csendőrség.

— Zaporpróba a nagybecskereki színházban. Megemlékeztünk annak idején arról a közbotrányt okozó kihágásról, amelyet négy tulságosan derült hangulatban levő polgártársunk követett el előadasközben a színház egyik páholyában. Az „Arany kakas“-t kivéve a nagybecskerekiek nem látták a színházban esőt, a Jupiter Pluviusra emlékeztető jelenetért pedig csak most kapták meg a fennsített polgárok az elismerést a rendőrségtől, a mely az I. rendű vádlottat 40, a II-kat 35, a III-ikat 10 és a IV-iket, aki már túlhaladta az ötödik évtizedet, 25 korona pénzbírsággal sújtotta.

— Szivgyörcs fürdés közben. Végzetes szerencsétlenség érte Nedocsán Szilárd nagybecskereki földművest. Tegnap délután künn dolgozott az aradáci határban s nekimelegedett a rettenetes kánikulában. Hogy enyhítse a melegség okozta szenvedéseit, belevetette magát a Tisza hullámaiba. Hosszabb ideig uszkált a vízben s már a part felé tartott, hogy kimásszék a folyóból, mikor előfogta régi betegsége, a nyavalyatörés s görcsöket kapott. Hirtelen alámerült a vízben s mire társai segítségére siettek, már csak a holttestére akadtak. A szerencsétlen embert megölte a szivbaja.

— Öngyilkosság. Tegnap délelőtt Csókás Jakab 37 éves kőműves, a ki nejétől külön válva él, előbb leitta magát, azután öngyilkosságot követett el: a Szentmiklóssy-utca 1424. sz. alatti új háza padlásgerendájára fölakasztotta magát. Az önakasztási művelet körülbelül 10 óra tájban történt, mert az üres padláson játszadozó gyermekek ekkor vették észre a padlásgerendán egy cukorspárgán ugránczó öngyilkost, akit rángatózásai közben fogott el az ájulási görcs, miközben a nyakán levő hurok elszakadt, Csókás pedig eszméletlenül terült el a padlás deszkákon. A gyermekek ijedten rebbentek szét, a gyorsan értesített rendőrség dr. Menczer Izidor városi orvos kíséretében megjelent a helyszínen, de már nem segíthetett, mert a lélek elszállott porhüvelyéből. Csókást beszállították a halottas-kamarába.

— Kedélyes borozás. Urszuleszku György és Kin Ilia tógyéri lakosok kedélyesen borozgattak a kocsmában. Már jó mennyiséget vettek be az italtól, mikor nézeteltérés támadt közöttük, a mi a bor által felhevült kedélyeket csakhamar birokra készítette. Urszuleszku kedélyesen fojtogatta Kint, ez azonban a kezeügyébe került szódavizes üveggel úgy vágta Urszuleszku fejbe, hogy ez a sérülés után néhány órára elhalt. Az ügyben dr. Lauka József kir. alügyész és dr. Fialowski Béla tszéki orvos Nagybecskerekéről, dr. Zoltán albiró és dr. Stumpf orvos pedig Módosról a helyszínére érkezve a vizsgálatot megejtették. A tettes önként jelentkezett s most már bünbánatot tart. Azt mondja, hogy nem akarta Urszuleszku agyonütni, csak azért vágott a fejére, mert nagyon erősen szorongatta a torkát.

— Kánikula. Hosszu idők után végre ismét konstatáljuk, hogy betűtött a kánikula. A nap perzselően süt és az emberek bőrig izzadva igyekeznek előre futni a folyékonyvá lett aszfalton.

— Mit szól ehhez a meleghez? ilyen és ehhez hasonló kérdések kerülnek ismét napirendre és előkerülnek a stereotip válaszok is:

— Borzasztó, rémséges, harminc fok árnyékban! stb. stb.

Aztan lépdéglünk és izzadunk tovább és mialatt a verejtéket töröljük homlokunkról és kigomboljuk a mellényünket, szeretettel gondolunk azokra az elmúlt nyári napokra, mikor még csak meleg és nem kánikula volt. Nem szereti ezt az afrikai időt senki, csak a derék uszodások, a kik kaján mosolyal várják és fogadják az emberiséget, mely a Béga habjaiba veti magát, hogy legalább addigra meneküljön a melegtől, a míg a vízben uszkál. De ez sem használ lényegeset. Az uszodából jövet már megint izzadunk és végre is kevesen vagyunk azok a boldogok, a kik reggeltől napestig a

Bégában lubickolhatnánk. De egy vigaszunk végre is lehet: hogy nem lesz ez mindig így. Valamint véget ér minden a világon, véget fog érni a kánikula is és fogunk fájni ismét és újra irunk majd a hidegről, a mint most a melegegről szólottunk.

— Visszavont vesztegzár. A keleti vasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a bolgár egészségügyi tanács újabbi határozata alapján a Hebitschewon f. é. június hó 28 től kezdődőleg elrendelt 11 napi vesztegzár f. é. június hó 29-től kezdve megszüntetett és a Törökország-ból jövő utasokat, ép úgy mint előbb, csak egyszerű orvosi vizsgálatnak vetik alá.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre. Illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 6 óra 18 p.

Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) délelőtt 11 óra 20 p. este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon)

Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken.)

b) a nagybecskereki (nkubvt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.

Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 6 óra 30 p.

Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) délután 5 órakor.

Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nkubvt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

TÁVIRATOK.

A német császár mondta.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ ered. táv.) Wilhelmshafen-ből sürgönyzik: A „Wittelsbach“ nevű hadihajó vizrebocsátása után rendezett disztrakomán II. Vilmos német császár Ruepprecht bajor herceget felköszöntve, a többek közt a következőt mondta: „Nem engedem, hogy német nemzetünk nagy külföldi döntéseknél félretelassék, különben mindenkorra vége volna a németek világhatalmi állásának.“

Elítelt pénzhamisítók.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ ered. táv.) A budapesti kir. törvényszék tudvalevőleg a tolvádiai pénzhamisítókat, névszerint Mayer Adámot, Lux Pétert, Singer Domokost egyenkint hat évi fegyházra, Gergely Pétert három évi, Gilai Juont harmadfél évi fegyházra ítélte. A királyi tábla ma döntött az ügyben, Lux Péter büntetését öt évre leszállította, Gergelyét négy évre emelte föl. A többire nézve jóváhagyta az első bírósági ítéletet.

Veszedelem Kinában.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ ered. táv.) Washingtonból sürgönyzik: Az amerikai konzul jelenti Shanghai-ből, hogy a kínai császárt és császárnét fogva tartják a palotában. A hatalom Tung herceg és a boxerek kezében van.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ ered. táv.) Toulon-ból jelentik: A „Colombo“

nevű gőzös 825 emberrel ma elindult Kinába.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ ered. táv.) Berlini sürgöny szerint a csifui német konzul jelenti, hogy a kínaiak igen sok benszültött keresztényt megöltek. Pekingben az angol követségre menekült idegenekre lövöldöznek.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ ered. táv.) Párisból jelentik: Két újabb zászlóalj tengerész katonát rendeltek Kinába.

Budapesti gabonaüzede.

Budapest, 1900. július 4.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-tá		kor-tól	kor-tá
Bánsági	6	76	7.20	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.30	80	7.70	7.90
Pestvidéki	„	76	7.10	80	7.65	7.75
Bácskvi	„	76	0.—	80	0.—	0.—

Rozs	uj	kilós		kilós	kilós
		elsőrendű	70—72		
„	„	másodrendű	—	6.20	6.35
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.60	5.80
„	„	sörtőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	5.65	5.70
„	„	másnemű	—	0.—	0.—

Hataridő-üzlet.

Budapest, július 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat dacára gyöngye vételkedv. Az árak szilárdak. Szállításra fölmondattott 17.000 mm. tengeri.

Köttetett:

Buza októberre	7.78—7.79
Rozs	6.82—6.83
Zab	5.20—5.21
Tengeri júliusra	5.57—5.58
„ októberre	4.85—4.86
Repece augusztusra	13.—13.05

VASUT-ÜGY.

22450/1900. szám. A magy. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetemény.

A Szabadka állomáson létesítendő új fiók-műhely épület, valamint műhelyi szertár-épület és egy három üléses tonnás tőzegrendszerű munkás árnyékszék megépítése körül végzendő munkák biztosítására, ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költség-számítás, nemkülönben az építési szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának (Külső kerepesi-uti házcsoport) hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megszereshetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb 1900. évi július hó 14-én déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a Szabadka állomáson építendő új fiók-műhely-épület, műhelyi szertár-épület és három üléses tonnás tőzegrendszerű munkás árnyékszék létesítésére.“

Bánatpénz fejében legkésőbb 1900. évi július hó 13-ig déli 12 óráig 2000 korona; azaz kétezer korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunkban (Külső Kerepesi uti házcsoport) lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi — 14 napnál nem régebb — utolsó árfolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadhatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzzel nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk.

Budapestben, 1900. június 28-án.

Az üzletvezetőség.

VASUT-ÜGYEK.

17261/1900. számhoz. Magy. kir. államvasutak.
Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a zágrábi állomáson létesítendő viztorony épületek munkálataira.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott 1 koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi július hó 7-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I. s. osztályánál (Ferenc József-tér 19. sz. I-ső emelet). Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a zágrábi állomáson létesítendő viztorony épületek munkáinak előállítására.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi július hó 6-án déli 12 óráig 750 azaz Hétszázötven korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtő pénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejében beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek fenti bevénnyel adandók fel.

Zágráb, 1900. június havában.

Az üzletvezetőség.
(Utánnymat nem díjaztatik.)

27190. F/IV. szám. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. § a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órákor az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Budapest dunapart állomáson 1900. július hó 19-én.			
Fiume	"	"	19. é.
Pécs	"	"	19. é.
Szeged	"	"	20. é.
Kassa	"	"	20. é.
Debreczen	"	"	23. é.
Kolozsvár	"	"	23. é.
Csaba	"	"	23. é.
Budapest Józsefv.	"	"	24. é.
Kecskemét	"	"	24. é.
Eszék	"	"	24. é.
Szabadka	"	"	25. é.
Zágráb	"	"	25. é.
Pápa	"	"	25. é.
Budapest ny. p. u.	"	"	26. é.
Arad	"	"	26. é.
Nagyvárad	"	"	26. é.
Szatmár	"	"	30. é.
Miskolcz göm. p. u.	"	"	30. é.
Pozsony	"	"	30. é.
Győr	"	"	31. é.
Veszprém	"	"	31. é.

Budapest, 1900. évi július 1-én.

Az igazgatóság.

Hirdetések.

4883. tkv. sz. 1900.

621-1.1

Árverési hirdetmény és kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a T. Ozorai első takarékpénztár részvénytársaság javára 38 kor. tőke, ennek 1899. évi július hó 14-től járó 6% kamata, 12 kor. 78 fill. óvási, 1/2% váltódíj, 39 kor. 95 fill. eddigi, 6 kor. 35 fill. jelenlegi s még felmerülendő költségek kielégítése, valamint a csatlakozást nyert felszámolás alatt álló első jarkováci takarékpénztár, mint részvénytársaság javára 264 korona tőke követelése s jár. kielégítése végett az 1881: LX. t. c. 176. §-a alapján Krompics Száva, Krompics Sztanko és Krompics Stevan t. szigeti lakosok, mint végrehajtást szenvedők s Krompics Mária, mint társ.

tulajdonos ellen az ezen kir. járásbíró területén T.-Sziget község határában fekvő és a t.-szigeti 1965. sz. tkvben foglalt:

1. III. d. 158. hrsz. 1 hold szántóra 144 korona;

2. 180. sz. ház és 400 □ öl házhelyre 598 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés T.-Sziget községében 1900. évi július hó 18. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következők egy a telekkönyv hivatalban, mint Torontál-Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Kelt Perlaszon, a kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál, 1900. évi június hó 2. napján.

Tóth,
kir. aljbíró.

Marcoin kaszinó-kertje.

Ma, csütörtökön július 5-én
a hirneves budapesti

Folies Caprice

daltársulat vendégszereplése.

Szinre kerülnek:

„Ő nem tud francziául.“

(Eredeti bohózat)

és

„Eine Pfändung im Dampfbad.“

Továbbá elsőrangú magánjelenetek.

Az előadás kezdete este 8 órákor.

Belépő-jegy 1 korona 20 fillér.

Az előadás szép időben a kertben, esős időben a teremben lesz megtartva. 607-x.3

4719. tkvi szám 1900.

617-1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy a magyar jelzalog hitelbank végrehajtónak, Popov Jovan és Dusan karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 2704 kor. 64 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében, nemkülönben Simon József karlovai lakos 194 kor. 48 fill. és 462 kor., Bengenthal József beodrai lakos 300 kor. s jár. iránti követelésének behajtása végett is a területén levő Karlova község határában fekvő, a karlovai 1687. sz. tkvben A I. 1563/17., 1563/62, 1593/45., 1613/17., 2877/c-c/245., 3280/21. és 3282/79. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 1652 korona kikiáltási áron 1900. évi július hó 25-én d. e. 10 órákor Karlova községében árverés alá fog bocsátatni és kikiáltási áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális maradvány földek után lejáró váltság tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 45 nap, az utolsót 75 nap alatt, mindég az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró tkvi irattárában és Karlova község előljárásnál megtekinthetők.

Kelt Török Becsén, a kir. járásbíró tkvi hatóságnál, 1900. évi július hó 19-én.

Szabó,
kir. aljbíró.

Előnyös földvétel.

Folyó hó július 15-kén d. e. 10 órákor alólírottak a megyeszékházban levő iródaiban 70 kat. holdból álló, a jarkováci határában fekvő birtokrészek nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

A 2-9 holdból álló egyes birtokrészek külön-külön árvereltetnek el.

A kikiáltási ár holdanként 200 frt vagyis 400 korona, melynek 10%-kát az árverelő bánatpénz címén letenni tartoznak.

Az árverés alá bocsátandó földek legnagyobb része törlesztéses kölcsönnel van terhelve, mely a vevő által átvállalható.

A vételár 4 egyenlő részletben fizetendő, az első részlet folyó évi szeptember 1-ső napján a második, harmadik és utolsó pedig a következő három évben mindenkor október hó 1-ső napján. E vételár hátralékok után 6% késedelmi kamat fizetendő.

Az átíratási illeték vevőt terheli; a megvett földek folyó évi október 1-ső napján adatnak át. E naptól fogva az országos és községi adókat vevő köteles fizetni.

Poroszkay Béla,

m. főügyész.

mint a felsz. alatt álló I. jarkováci takarékpénztár felszámolója.

613-3.3

9632. ki. sz. 1900.

637-1.1

Arlejtési hirdetmény.

Nagy-Becskek rend. tan. város tanácsa a városi középületek fentartásához szükséges épületfa, mész, cement, homok, festék, firnisz, az állami mének számára szükségelendő zab, széna, muhar, a városi szőlőtelep részére igénylő raffia hánccs, esetleg kötöző spárga, kékkó, a világítás-hoz szükséges petroleum, I. rendű Apolló gyertya, a fer. őtlenítéshez szükséges karbolsav egységárát ez uton óhajtván biztosítani, miért is felhívatnak mindazok, kik ezen anyagok szállítására vállalkoznak, hogy 1 kor. bélyeggel ellátott írásbeli ajánlataikat, az egységár kitüntetésével, legkésőbb f. é. július hó 23. ig aunnál is inkább adják be, mivel az ezen határidőn túl beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak; megjegyeztetik, hogy a fenti anyagok szállítására több ajánlat is nyújtható be a szerint, a mint a vállalkozó szakmájába vágónak mutatkozik.

Végül az összes városi középületeknek, bádigos, c-erepes és lakatos javítási munkái évi átalány összegért való teljesítése is elrendeltetvén, miből kifolyólag felhívatnak pályázók, hogy írásbeli ajánlataikat 1 kor. bélyeggel ellátva, az évi átalányösszeg kitüntetésével a fentebb kitétt határidőig nyújtsák be azzal, hogy az utóbbi ajánlatok az évi átalányösszegnek 5% kal felérő bánatpénzzel is láthatók el.

Nagy-Becskek, 1900. évi június hó 28-án tartott tanácsüléséből.

Dr. Grandjean József,
polgármester.